

[DSP - groep]

Onderzoek – Advies – Management

NeCeDo

NEDERLANDS CENTRUM VOOR
DOPINGVRAAGSTUKKEN

1pANecedo

Evaluatie van de aanpak van illegale handel in en productie van dopingmiddelen

Amsterdam, 6 juli 2004

Pepijn van Amersfoort (DSP-groep)
Rens van Kleij (NeCeDo)

Wij zijn onder-
aannemer van
Necedo
= gestuurd aan
Necedo

1 Inleiding

Berichtgeving in de media dat anabolen de volksgezondheid bedreigen, leidde in november 1996 tot Kamervragen van de toenmalige CDA-leden Lansink en Mulder van Dam over het toenemend gebruik van doping in sportscholen. In reactie op deze vragen stelde de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een verkennend onderzoek naar de wijze waarop dopingmiddelen in omloop worden gebracht in het vooruitzicht. Ten aanzien van de handel in dopinggeduide middelen rapporteren onderzoekers van het NeCeDo (Koert & Van Kleij) in april 1998 dat de handel criminaliseert, producenten van recreatieve drugs toegang hebben gekregen tot deze markt die voor het merendeel gevoed wordt door een illegale productie van voornamelijk androgene anabole steroïden. Op basis van hun bevindingen adviseerden de onderzoekers tot een actieve opsporing en vervolging van handelaren; de instelling van een permanente taskforce voor dopingzaken en het opzetten van een landelijke informatiesysteem om het geconstateerde kennisgebrek inzake doping bij wetshandhavers weg te kunnen nemen. In hun juridische analyse komen de onderzoekers tot de conclusie dat de Wet op de Geneesmiddelen-voorziening (WoG) niet geschikt is voor controle op doping daar hij gericht is op geneeskundige toepassingen. Het overhevelen van onderdelen van de WoG naar de Wet op de Economische Delicten is naar hun mening een goede optie.

Voorop gesteld dat ongeacht het wettelijke instrumentarium een gezamenlijke aanpak een voorwaarde vormt om effectief de handel in dopinggeduide middelen aan te pakken, komt een werkgroep met vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie (OM), de Unit Synthetische Drugs (USD), de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI (nu NRI)), de Economische Controle Dienst (ECD), de Douane, de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) evenals de NeCeDo-onderzoekers unaniem tot de conclusie dat er op basis van de huidige wettelijke regelingen onvoldoende mogelijkheden zijn om de problematiek doeltreffend aan te pakken. De werkgroep acht het noodzakelijk dat het verbod tot het onbevoegd uitoefenen van de artseneijbereidkunst en het verbod tot het invoeren, bereiden, verhandelen e.d. van ongeregistreerde geneesmiddelen worden aangewezen als economische delicten.

Bovenstaande leidt in mei 2001 tot aanpassing van WoG middels overheveling van de illegale handel en productie in geneesmiddelen naar de Wet op de Economische Delicten (WED). De verruiming van de strafmaat van 6 maanden naar maximaal 6 jaar en de verhoging van de boete van € 4.500 tot € 45.000 maakt de inzet van een ruimer arsenaal aan dwangmiddelen mogelijk.

In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatie Centrum (WODC) van het ministerie van Justitie is in 2001 de aanwezigheid van mogelijke geschikte indicatoren voor evaluatie van de wijziging van de WoG onderzocht. In maart 2002 rapporteren de onderzoekers dat het aantal geschikte indicatoren in termen van betrouwbaarheid, validiteit en volledigheid te beperkt of vaak in feite niet aanwezig is. Voorts doen zij enkele suggesties voor alternatieve indicatoren.

In lijn met het voorgaande heeft het WODC van het ministerie van Justitie nu drie partijen uitgenodigd tot het indienen van een onderzoeksvoorstel teneinde te kunnen bepalen of de aanpak van de illegale handel in en de productie van dopinggeduide middelen verbeterd is sinds de wijziging van de WoG. Eén van deze verzoeken tot het uitbrengen van een offerte is neergelegd bij het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (hierna NeCeDo). Gezien de aard van het in de startnotitie verwoordde onderzoek en het gebruik van het NeCeDo om onderzoek uit te voeren in samenwerking met ervaren onderzoeksbureaus, heeft het NeCeDo contact opgenomen met de DSP-groep.

In samenwerking brengen wij hierbij dan ook graag offerte uit voor de uitvoering van het onderzoek naar de verbetering van de aanpak van de illegale handel in en productie van dopingmiddelen.

Leeswijzer

Hieronder vindt u als eerste in hoofdstuk 2 onze uitwerking van de probleemstelling van het onderzoek en de voor het onderzoek te hanteren onderzoeksvragen. In hoofdstuk 3 treft u vervolgens de beschrijving van de opzet van het door ons voorgestelde onderzoek met daarin de te hanteren methoden van onderzoek en een beschrijving van de door ons op te leveren eindproducten.

In hoofdstuk 4 hebben wij de bij het onderzoek behorende planning en de door ons begrote kosten hiervoor opgenomen. Ten slotte leest u in de bijlage over de expertise van het NeCeDo en de DSP-groep en over de kennis, kunde en ervaring van de bij het onderzoek te betrekken medewerkers van beide instellingen.

2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Zoals al in de startnotitie is gesignaleerd heeft het daarin voorgestelde onderzoek een aantal problematische aspecten. Het voorhanden zijn van betrouwbare en valide bronnen om sommige onderzoeksvragen te beantwoorden is één van de meest opvallende struikelblokken. Op basis van in beslag genomen partijen dopingmiddelen, de reguliere omlooptijd en het aantal handelaren van een bepaald kaliber, komen de onderzoekers in 1998 bijvoorbeeld tot de schatting dat met de illegale handel in dopinggeduide middelen jaarlijks een bedrag van 150 tot 200 miljoen gulden (ongeveer 70 tot 90 miljoen euro) is gemoeid. Gelet op de nogal grote marge in en de grofheid van de betreffende schatting, vormt het onderzoeken van een mogelijke verandering in de omvang van de handel geen betrouwbare optie voor evaluatie van de wijziging van de WoG. Ook zijn er geen andere bronnen voorhanden om de omvang van deze zeer ondergrondse handel enigszins betrouwbaar in kaart te brengen.

De onderzoekers van het NeCeDo en de DSP-groep hebben de probleemstelling van het onderzoek en de onderzoeksvragen, zoals boven geïllustreerd, kritisch tegen het licht gehouden en komen, op basis van hun kennis en ervaringen, tot een aangepast voorstel voor het uit te voeren onderzoek. Dit doen wij uiteraard onderbouwt en beargumenteert en u vindt hieronder dan ook de door ons voorgestelde probleemstelling, de onderzoeksvragen en onze insteek in het onderzoek.

De in de startnotitie neergelegde probleemstelling biedt een goed startpunt voor een onderzoek naar de verbetering van de aanpak van illegale handel in en productie van dopingmiddelen. Wij willen ons hierbij echter niet alleen richten op aspecten van de wetswijziging ten opzichte de aanpak, maar wij achten het noodzakelijk verder te kijken. Het zou naar ons inzicht te beperkt zijn om alleen naar de effecten van de wetswijziging te kijken, terwijl andere zeer belangrijke randvoorwaardelijke aspecten voor de verbetering van de aanpak buiten beschouwing zouden blijven. Zo is de kennis van zaken binnen de instanties die met de opsporing belast zijn minstens net zo belangrijk voor effectieve verbetering van de aanpak als het ter beschikking hebben van verdergaande opsporingsmethoden. Het gaat hierbij om kennis van doping, de middelen, het circuit en de recherchekennis die de basis legt voor opsporingsonderzoeken. Kijkend naar de aanbevelingen uit 1998 valt te verwachten dat het kennisniveau van de opsporingsambtenaren en de inrichting van het opsporingsapparaat belangrijke randvoorwaarden vormen voor de effectieve toepassing van de bijgestelde WoG. Een verkenning van de aanpak van de illegale handel in dopinggeduide middelen in de ons omringende landen, zoals voorgesteld door het WODC, duidt ook op de relevantie van het onderzoeken van de algemene effectiviteit van de inrichting van het opsporingsapparaat.

De mogelijkheid om zwaardere opsporingsmiddelen in te zetten, heeft weinig zin als de opsporingsinstanties beperkt zijn in hun inzet voor de toepassing ervan. In een analogie neergelegd: het heeft weinig effect om een

agent een groter geweer te geven als hij niet weet waar hij het op moet richten en als hij niet weet wanneer hij de trekker moet overhalen.

Het aantal bekende dopingzaken en de aard van die zaken geeft naar onze ervaring meer aanleiding om ook te kijken naar de kennis die nodig is voor de opsporing binnen de opsporingsinstanties, dan eenzijdig te kijken naar de effecten van de wetswijziging. Centrale vraag is immers naar de verbetering van de aanpak en die kan op dit moment niet los gezien worden van de belangrijkste randvoorwaarden voor de opzet van effectieve opsporing op dit terrein.

Wij stellen voor hierbij niet al te drastisch van de voorgestelde probleemstelling af te wijken, maar deze een bredere richting te geven. Ook willen wij, vooruitlopend op onze uitwerking in hoofdstuk 3, in opzet en uitvoering niet pleiten voor een onnodige verzwaring van dit onderzoek, maar kiezen voor een verbreding (zie onder).

De **probleemstelling** voor dit onderzoek is:

Is de aanpak van de illegale handel en van de productie van dopingmiddelen verbeterd sinds medio 2001?

De hier gekozen afbakening in tijd is de periode van de ingang van de wetswijziging en is gehandhaafd om een in tijd heldere afbakening van ons onderzoek te houden. Voor onderzoeksvragen die betrekking hebben op de ontwikkeling of verbetering van de aanpak wordt uiteraard de vergelijking gemaakt tussen de periode voor medio 2001 en de periode daarna. Voor de overige vragen concentreren wij ons op de aangegeven onderzoeksperiode.

Binnen het onderzoek kijken wij vervolgens naar de volgende subprobleemstellingen:

- A. *Welk effect heeft de wetswijziging gehad op de opsporing van dopingzaken?*
- B. *Hoe is het gesteld met de kennis en kunde die nodig is voor de opsporing van dopingzaken en heeft deze zich ontwikkeld in de onderzoeksperiode?*
- C. *Welke randvoorwaarden moeten voldaan zijn voor effectieve aanpak en opsporing van dopingzaken en welke knelpunten in de opsporing worden op dit moment gevoeld?*

Om te komen tot beantwoording van de hierboven weergegeven probleemstelling en substellingen, hanteren wij de volgende onderzoeksvragen^(1 NB):

- 1 Is sinds de wetwijziging een toename waarneembaar van het aantal dopinggerelateerde strafzaken dat wordt opgespoord, vervolgd en be-recht?
- 2 Worden de formele mogelijkheden die door de wetwijziging zijn gecre-eerd in de praktijk toegepast (toepassing van in de WED neergelegde opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen)? Indien nee, waarom niet?
- 3 Worden de materiële mogelijkheden die door de wetwijziging zijn gecre-eerd in de praktijk toegepast (zwaardere eisen van de OvJ; zwaardere straffen door de rechter)? Indien nee, waarom niet?
- 4 Wat zijn de belangrijkste kenmerken van dopinggerelateerde strafzaken sinds de wetwijziging met betrekking tot aard (handel, invoer, productie, distributie), ernst, internationaal karakter, betrokkenheid georganiseerde misdaad? Is de verborgenheid en de afscherming van de handel en pro-ductie toegenomen?
- 5 Welke prioriteit is door OM en politie aan dopingzaken gegeven in de periode vóór en na de wetwijziging en zijn daar verschuivingen in waar te nemen?
- 6 Heeft de wetwijziging gevolgen gehad voor de samenwerking tussen het OM en de Inspectie voor de Volksgezondheid (IGZ)? Zo ja, in welke op-zichten?
- 7 Welke rol speelt de Economische Controle Dienst na de wetwijziging in de opsporing?
- 8 Welke kennis en kunde is aanwezig bij de relevante opsporingsinstanties en hebben deze zich sinds medio 2001 ontwikkeld? Kennen zij de midde-len, kunnen zij deze herkennen en wordt hierop gerechercheerd? Zijn zij hiervoor geschoold/opgeleid?
- 9 Hoe is de afstemming tussen het wettelijk kader voor de aanpak en op-sporing van dopingzaken (met name de WoG) en de organisatie van de-zee aanpak en opsporing? Welke cruciale randvoorwaarden spelen hierbij een rol?
- 10 Welke knelpunten belemmeren de opsporing van dopingzaken?
- 11 Hoe verloopt de aanpak van de illegale handel en de productie van do-pingmiddelen in enkele ons omringende landen (België, Frankrijk, Duits-land, Engeland)?

Deze 11 onderzoeksvragen richten ons onderzoek om te komen tot beantwoording van de probleemstelling(en). In het volgende hoofdstuk beschrijven wij de manier waarop wij tot beantwoording van de onderzoeksvragen komen.

Noot 1 Een groot aantal onderzoeksvragen die in de startnotitie zijn opgenomen zijn door ons overgenomen, er zijn enkele aangepast en toegevoegd, maar er zijn er ook 2 afgefallen. "7) Heeft de **wetwijziging** gevolgen gehad voor de omvang van de handel en de productie?" en "8) Heeft de wetwijziging geleid tot verplaatsingseffecten van handel en productie van doping naar het buitenland?". Deze vragen zijn naar ons inzicht niet te beantwoorden en zijn minder relevant voor de beantwoording van onze probleemstelling.

3 Opzet van het onderzoek

Onderzoeksopzet en activiteiten

Om te komen tot beantwoording van de onderzoeksvragen wordt op verschillende manieren gegevens verzameld. In dit onderzoek combineren we een aantal methoden om te komen tot een zo betrouwbaar en valide mogelijke beantwoording van de vragen. Wij maken gebruik van:

- Interviews: wij interviewen sleutelpersonen en experts die betrokken zijn bij de opsporing en vervolging van dopingzaken. Het NeCeDo en DSP-groep hebben gezamenlijk een zeer uitgebreid netwerk binnen de wereld van dopingvraagstukken, opsporing en vervolging en kennen de experts op deze gebieden (zie onder).
- Dossieranalyse: wij analyseren dossiers om gegevens te achterhalen over onder andere de kenmerken van dopingzaken en de materiële en formele aspecten in de dossiers met betrekking tot de wetwijziging (zie onder).
- Registratieanalyse: voor zover mogelijk onderzoeken wij de (geautomatiseerde) registraties die gemaakt worden van dopingzaken om te bezien welke indicatie zij geven over met name de omvang van het aantal zaken (zie onder).

In onderstaande tabel geven wij aan welke methoden wij hanteren voor de beantwoording van de 11 onderzoeksvragen; onder de tabel lichten wij onze keuze hierin toe.

	Onderzoeks- vraag 1	Onderzoeks- vraag 2	Onderzoeks- vraag 3	Onderzoeks- vraag 4	Onderzoeks- vraag 5	Onderzoeks- vraag 6	Onderzoeks- vraag 7	Onderzoeks- vraag 8	Onderzoeks- vraag 9	Onderzoeks- vraag 10	Onderzoeks- vraag 11
Interviews	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dossieranalyse			X	X							
Registratie analyse	X										X

Interviews

Zoals u ziet ligt in ons onderzoek, wat betreft onderzoeksmethode, de nadruk op het houden van interviews. Wij hebben hiervoor gekozen omdat wij weten dat het specifieke en specialistische karakter van dopingzaken ertoe leidt dat deze zaken en dossiers nauwelijks op een andere wijze gesystematiseerd onderzocht kunnen worden (zie ook de tekst in de startnotitie waarin dit punt reeds aangehaald wordt). Op basis van de interviews verwachten wij veel relevante informatie te kunnen achterhalen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Hiervoor benaderen wij per vraag uiteraard die deskundigen, experts en betrokkenen die ons van de relevante informatie kunnen voorzien. Vaak zijn dit personen die direct betrokken zijn bij de opsporing zoals chefs, rechercheurs en inspecteurs van de politie (Unit Syn-

thetische Drugs, de Nationale Recherche en de kernteams), de Economische Controle Dienst (ECD), de douane, de Algemene Inspectie Dienst (AID), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en het Openbaar Ministerie (OM). Deze partijen benaderen wij met een semi-gestructureerde vragenlijst om antwoorden te krijgen op de onderzoeksvragen 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10. Wij stellen voor om int totaal 26 interviews te houden, te weten: 10 met politiefunctionarissen (Unit Synthetische Drug, Nationale recherche, etc.), 2 met inspecteurs bij de ECD, 2 met vertegenwoordigers van de douane, 2 met vertegenwoordigers van de AID, 2 met inspecteurs bij de IGZ en 4 met Officieren van Justitie. Voor beantwoording van onderzoeksvraag 2 interviewen wij daarnaast een drietal rechtercommissarissen (RC's) omdat zij degene zijn die toestemming moeten geven voor de toepassing van de formele mogelijkheden die de huidige wetgeving de opsporingsinstanties biedt. Ten slotte stellen wij voor om voor de beantwoording van vraag 11 een aanvullend interview te houden met een vertegenwoordiger van Euro-pol. Deze organisatie was in 2003 de winnaar van de Politie Innovatie Prijs met de ontwikkeling van een nieuwe opsporingsmethodiek "facilitators synthetische drugs"; een project van het Korps Landelijke Politiediensten en EUROPOL. Hierbij is in de opsporing van synthetische drugs voor het eerst gefocust op het productieproces van synthetische drugs. Op deze wijze zijn nieuwe wegen voor de opsporing gevonden die ook zeer relevant kunnen zijn voor de verbetering van de aanpak van dopingzaken.

Vervolgens wordt door de onderzoekers van het NeCeDo ook nog een drietal telefonische interviews gehouden met hun bekende vertegenwoordigers van buitenlandse opsporingsinstanties om de beantwoording van onderzoeksvraag 11 scherp te krijgen. Deze onderzoekers kennen de buitenlandse situaties al vanuit de literatuur, de betreffende wetgeving en de contacten die zij in die landen hebben, maar voor beantwoording van de laatste onderzoeksvraag is het gewenst gerichte vragen over de aanpak van de handel in en productie van dopingmiddelen aan vertegenwoordigers daar te stellen.

De voor de interviews te benaderen personen worden in overleg met de begeleidingscommissie (zie onder) vastgesteld. Zoals gezegd hebben de onderzoekers van het NeCeDo en de DSP-groep een uitgebreid netwerk en zij komen dan ook met een stevige voorzet omtrent wie zij willen interviewen. Hierbij wordt binnen geheel Nederland gezocht en aanspraak gemaakt op de aanwezige organisaties en deskundigen. Alle interviews vinden (tenzij anders vermeld) face-to-face plaats.

Dossieranalyse

Voor beantwoording van onderzoeksvragen 3 en 4 wordt ook gebruik gemaakt van dossieranalyse. Daarbij wordt het gebruik van de materiële mogelijkheden die de wetwijziging mogelijk heeft gemaakt onderzocht (3) en wordt in de dossiers gekeken naar de kenmerken van dopingzaken (4)². Voor de selectie van de te onderzoeken dossiers richten wij ons op deskundigen die wij reeds interviewen. Wij vragen hen ons op het spoor van relevante dossiers te brengen, die aan een aantal van te voren te bepalen criteria moeten voldoen (wij denken daarbij met name aan de aard van de strafzaak). Wij hanteren deze methode omdat dossiers van dopingzaken niet eenvoudig en eenduidig uit de registratiesystemen van de opsporingsinstanties zijn te verzamelen.

Om een betrouwbaar en valide beeld te kunnen genereren is het noodzakelijk een niet te beperkt aantal dossiers te onderzoeken. Gezien onze kennis van het aantal dopingzaken dat op jaarbasis gedraaid wordt (2002 waren er 13 zaken, 2003 waren er 30 zaken en in 2004 tot op heden 8: bron IGZ), stellen wij voor in totaal een steekproef van 25 dossiers te vergaren, waarvan er minimaal 20 in de periode na medio 2001 zijn gevormd. Met deze omvang denken wij een betrouwbare steekproef te hebben uit de aanwezige dossiers.

De dossiers worden verzameld bij de betreffende opsporingsinstanties in afstemming met de registraties bij de Centrale Justitiële Documentatiedienst in Almelo (CJD). Voor dit onderdeel van het onderzoek hebben de onderzoekers toestemming nodig van het College van Procureurs Generaal en de onderzoekers zijn bekend met de procedure om deze toestemming te verkrijgen.

Registratieanalyse

Voor de beantwoording van vragen 1 en 11 maken wij aanvullend gebruik van analyse van registraties in verschillende systemen. Voor het inkleuren en aanvullen van ons beeld wat betreft de omvang van de handel doen wij een poging gegevens te verzamelen bij verschillende politiekorpsen met betrekking tot de inbeslagname van dopingmiddelen. DSP-groep is zeer goed bekend met de verschillende registratiesystemen binnen de politie (waaronder de bedrijfsprocessystemen (X-pol, BPS en Genesis), Recherche Basis Systeem (RBS), Herkenningsdienstsysteem (HKS), etc.). De onderzoekers verzamelen de relevante registraties, die zij achterhalen onder andere op basis van de gehouden interviews en waar mogelijk door directe verzameling in de geautomatiseerde registraties.

Daarnaast gaan wij na in hoeverre er op diverse plaatsen nog indicatieve registraties te vinden zijn; bijvoorbeeld bij de douane en bijzondere opsporingsdiensten.

Noot 2 Voor de beantwoording van deze vragen kan niet volstaan worden met alleen dossieronderzoek en daarom doen wij ook voor deze onderzoeksvragen aanvullende interviews (zie kopje Interviews en bovenstaande tabel). Een vraag als "waarom bepaalde materiële mogelijkheden niet zouden worden toegepast?"(3) kan niet beantwoord worden op basis van dossieranalyse alleen. Ook voor het verkrijgen van een volledig beeld van de kenmerken van dopingzaken is het wenselijk aanvullende interviews af ten nemen.

Hiervoor heeft het NeCeDo een uitgebreid netwerk binnen de wereld die met doping te maken heeft en wij zijn dan ook in staat om efficiënt en effectief een poging te doen om deze aanvullende registraties te achterhalen. Gebruikmakend van de 'database on anti-doping initiatives' van de Raad van Europa en de contacten die het NeCeDo hiertoe onderhoudt, zal een vergelijk worden gemaakt van de aanpak van de illegale handel en productie van dopingmiddelen in enkele ons omringende landen. Dit ter beantwoording van onderzoeksvraag 11.

Hierbij moet worden opgemerkt dat we de analyse van de registraties alleen als aanvullend onderzoek gebruiken om extra informatie te verzamelen en hier niet het zwaartepunt van ons onderzoek ligt. Wij halen in relatief korte tijd, zover mogelijk, relevante gegevens boven water.

Begeleidingscommissie

Voor dit onderzoek wordt een begeleidingscommissie ingesteld. Deze commissie volgt het onderzoek kritisch, bewaakt mede de voortgang, maar is daarnaast ook ondersteunend bij de uitvoering van het onderzoek. De conceptrapportages worden met de begeleidingscommissie besproken.

In de begeleidingscommissie nemen vertegenwoordigers van de opdrachtgever plaats, naast deskundigen op het terrein van de aanpak van de handel in illegale dopingmiddelen en de productie daarvan. Wij kunnen ons prima vinden in de door het WODC voor gestelde personen, te weten:

- Peter de Klerk (VWS-Directie Sport: 'doping-expert')
- J.L. Luijs (Justitie-DISAD)
- M. Kruissink (Justitie/WODC-EWB)
- Wetenschapper uit de hoek van gezondheidsrecht, bewegingsleer of een strafrechtsdeskundige
- OM
- IGZ

Voor de partijen waarbij nog geen namen zijn genoemd, zijn wij in staat voorstellen te doen om, indien gewenst, in samenspraak met de opdrachtgever te komen tot de definitieve invulling van de begeleidingscommissie. Wij stellen voor gedurende het onderzoek 4 bijeenkomsten te organiseren met de begeleidingscommissie, waarbij wij het houden van het secretariaat tot onze activiteiten rekenen.

Eindproducten

Als eindproduct leveren wij een rapportage op met daarin de bevindingen van ons onderzoek, inclusief conclusies en aanbevelingen en een verantwoording van de door ons gehanteerde onderzoeksopzet en onderzoeksmethoden. Wij voldoen graag aan alle in de startnotitie gestelde voorwaarden, te weten: het eindrapport wordt aangeleverd op papier en in elektronische vorm (in Word- en PDF-format) en bevat een Nederlandse en Engelse samenvattingen. Tevens dragen wij eventuele databestanden over aan het WODC.

4 Planning en kosten

Planning

De door de opdrachtgever voorgestelde startdatum van het onderzoek is 15 juli 2004. Wij kunnen ons hier prima in vinden; uiteraard kunnen wij pas starten vanaf het moment van gunning van de offerte.

Normaal gesproken heeft het onze voorkeur vroeg in het onderzoekstraject met de begeleidingscommissie een startbijeenkomst te plannen. Hier spreken wij de opzet en de aanpak van het onderzoek door, zodat de onderzoekers voortvarend aan de slag kunnen in overeenstemming met de wensen en gedachten van de opdrachtgever en de begeleidingscommissie. Doordat het echter in de zomerperiode waarschijnlijk zeer lastig is een volledige commissie bijeen te roepen, stellen wij voor een startbijeenkomst met de opdrachtgever te plannen kort na gunning van het onderzoek. Vervolgens is het wenselijk zo snel mogelijk na de zomervakanties een volledige begeleidingscommissiebijeenkomst te organiseren. (Mocht het mogelijk blijken toch op korte termijn een begeleidingscommissie-bijeenkomst te kunnen plannen dan gaan wij daarin uiteraard graag mee.)

Gezien de door ons voorgestelde werkzaamheden en de door NeCeDo en DSP-groep in te zetten capaciteit, stellen wij de volgende planning voor:

2004

Week 30	Gunning van de opdracht
Week 31	Startbijeenkomst opdrachtnemers en opdrachtgever
Week 32-35	Voorbereiden onderzoek, maken vragenlijsten, benaderen te interviewen personen en plannen interviews, verkrijgen toestemming voor dossieronderzoek en registratieonderzoek
Week 36	1 ^e Begeleidingscommissiebijeenkomst
Week 37-47	Houden interviews, uitvoeren dossieranalyse en registratieanalyse
Week 40-41	2 ^e Begeleidingscommissie: bespreking stand van zaken, voortgang onderzoek en eerste bevindingen (op basis van een kort verslag)
Week 47-49	Verslaglegging en conceptrapportage
Week 50	3 ^e Begeleidingscommissie: bespreking conceptrapport
Week 51-53	Aanpassen rapportage op basis van feedback begeleidingscommissie

2005

Week 2-3   Finale beschouwing van de begeleidingscommissie van het rapport door middel van een e-mail ronde (of op papieren)

Week 4   Oplevering definitieve rapportage

Opleverdatum van de eindrapportage is uiterlijk 15 maart 2005, maar is gezien de bovenstaande planning beoogd op eind januari.

Kosten

Bij de hierboven omschreven werkzaamheden zijn de volgende kosten gemeoid (zie onderstaande tabel).

Onderdeel	Project- coördinator/ senior onderzoeker DSP	Onderzoeker DSP	Junior onderzoeker DSP	Secretariaat DSP	Directeur NeCeDo	Onderzoeker NeCeDo
Interviews						
voorbereiden (incl. maken vragen- lijst) en uitvoeren 25 interviews	12 uur	104 uur			4 uur	40 uur
Dossieranalyse						
verzameling 25 dossiers (incl. regelen toestemming) en analyse	8 uur	56 uur	32 uur			4 uur
Registratieanalyse						
organisatie en verzameling (incl. regelen toegang) en analyse registraties	16 uur	32 uur				12 uur
Rapportage						
schrijven rapportage (incl. concepten)	16 uur	32 uur			20 uur	40 uur
begeleidingscommissie: 3 bijeenkomsten, incl. voorbereiding	12 uur				12 uur	4 uur
projectleiding en projectsecretariaat	12 uur			16 uur	8 uur	
Totaal aantal uren	76 uur	224 uur	32 uur	16 uur	44 uur	100 uur
uurtarieven	120	95	85	50	65	46,5
kosten	9.120	21.280	2.720	800	2.860	4.650
Totaal uren x tarieven						41.430
vervaardigen samenvatting en Engelse vertaling en produceren 50 rapporten						450
Totaal onderzoek						€ 41.880
Deel DSP						34.370
Deel NeCeDo						7.510
19% BTW						6.530,3
Deel BTW DSP						6.530,3
Deel BTW NeCeDo						0
Totaal onderzoek incl. BTW						€ 48.410,3

Personele en materiële kosten

• 76 uur projectcoördinator/senior onderzoeker DSP à € 120,00	€ 9.120,00
• 224 uur onderzoeker DSP à € 95,00	21.280,00
• 32 uur junioronderzoeker DSP à € 85,00	2.720,00
• 16 uur secretariaat DSP à € 50,00	800,00
• 44 uur directeur NeCeDO à € 65,00	2.860,00
• 100 uur onderzoeker NeCeDo à € 46,50	4.650,00
• vervaardigen 50 exemplaren eindrapportage	450,00
Subtotaal	41.880,00
19% BTW (alleen over de uren van DSP, zie onder)	6.530,30

Totaal € **48.410,30**

Met dit bedrag komen wij € 3.410,30 boven de in het startdocument genoemde kostencategorie uit. Wij menen dat de uitwerking van de probleemstelling, de onderzoeksvragen, onze opzet en invulling van het onderzoek en de capaciteit in uren die wij nodig hebben, deze kleine overschrijding kunnen rechtvaardigen. Mocht dit toch een struikelblok vormen voor gunning van de opdracht, dan zou in overleg met de opdrachtgever nader hierover kunnen worden gesproken (wij denken dan aan het laten vervallen van de registratieanalyse, maar onze voorkeur gaat hier niet naar uit).

Het onderscheid in de tarieven zit met name in het gegeven dat DSP-groep een commercieel bedrijf is en het NeCeDo een not-for-profit-organisatie is. Daardoor hanteren onze organisaties uiteenlopende uurtarieven. Daarbij komt dat het NeCeDo is vrijgesteld van betaling van BTW. Voor dit onderzoek is het NeCeDo de hoofdaannemer en DSP-groep wordt als onderaannemer (bij het NeCeDo) bij dit onderzoek betrokken. Gezien de inhoudelijke expertise en kennis en ervaring van beide partijen hebben wij op basis van inhoud voor dit onderzoek de samenwerking gezocht (en gevonden).

Bijlage 1 Expertise van het NeCeDo, de DSP-groep en de betrokken onderzoekers

Zoals gezegd wordt het door ons hierboven omschreven onderzoek in samenwerking uitgevoerd door het NeCeDo en de DSP-groep. Hieronder treft u een beschrijving van beide instellingen en de medewerkers daarvan die betrokken worden bij het onderzoek naar de verbetering van de aanpak van illegale handel in en productie van dopingmiddelen.

Necedo

Het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken (NeCeDo) is het nationaal kenniscentrum met een beleidsvormende, dienstverlenende en coördinerende taak op het terrein van dopingvraagstukken in de sport in de meest brede zin van het woord. Het NeCeDo is onafhankelijk, multidisciplinair en ISO gecertificeerd en richt zich op de volgende kernactiviteiten: 1) informatie & advies, 2) juridische aspecten dopingvraagstukken, 3) internationale zaken, 4) voorlichting topsport, 5) voorlichting breedtesport, 6) beleid dopingcontroles en 7) wetenschappelijk onderzoek. In het kader van laatstgenoemde kernactiviteit is onder meer onderzoek verricht naar doping in de georganiseerde breedtesport, doping in de huisartsenpraktijk, de illegale handel in dopinggeduide middelen in Nederland en de mogelijke misbruik van genetische therapieën voor doping doeleinden.

drs. Olivier de Hon

Bewegingswetenschapper Olivier de Hon (31) is wetenschappelijk beleidsmedewerker van het NeCeDo. De Hon coördineert en verricht wetenschappelijk onderzoek naar diverse facetten van het dopingvraagstuk. Uitgevoerde onderzoeken: het effect van salbutamol op duurprestatie; het effect van anabole steroïden op lichaamssamenstelling en het cardiovasculair systeem; doping bij denksporten; doping in de breedtesport; determinanten van dopinggebruik bij topsporters; genetische doping en doping en voedingssupplementen. Thans verricht De Hon onderzoek naar de gezondheidsschadelijke effecten van de illegale in dopinggeduide middelen dopingmiddelen.

drs. Rens van Kleij

Bewegingswetenschapper Rens van Kleij (34) is directeur van het NeCeDo en co-auteur van "Handel in Doping; een verkennend onderzoek naar de illegale handel in dopinggeduide middelen in Nederland". Als eindverantwoordelijk kent Van Kleij een grote betrokkenheid bij de vele en vaak diverse NeCeDo-activiteiten, zo ook de onderzoeksactiviteiten.

DSP-groep

DSP-groep heeft zich in twintig jaar ontwikkeld tot een onderzoeks- en adviesbureau met een brede expertise op een groot aantal werkvelden. Inmiddels werken bij DSP-groep ruim vijftig medewerkers met een gevarieerde achtergrond qua opleiding en werkervaring. Deze bundeling van kennis en ervaring binnen het bureau vormt de basis voor de uitvoering van opdrachten met een specialistisch of juist een veelzijdig karakter. DSP-groep heeft in de loop der jaren uiteenlopende opdrachten voor een groot aantal opdrachtgevers uitgevoerd. Zie voor meer informatie ook onze website: <http://www.dsp-groep.nl/>

drs. Pepijn van Amersfoort

Pepijn van Amersfoort (1975) specialiseerde zich tijdens zijn studie psychologie aan de Universiteit Utrecht in onderzoek naar daders van zware gewelds- en zedenmisdrijven. Tijdens zijn studie deed hij zijn afstudeeronderzoek en liep hij zijn stage bij de stafafdeling Beleids en Bestuurszaken van het politiekorps Rotterdam-Rijnmond.

Na afronding van z'n studie is hij sinds 1997 werkzaam bij DSP en binnen het bureau behoort hij tot de sector Criminaliteit en Veiligheid. Pepijn heeft zich sinds zijn aanstelling bij DSP bezig gehouden met zeer diverse projecten. Deze projecten omvatten zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek als ook (beleids-)advisering. Van onderzoek naar dadergegevens binnen politieregistraties tot advies over implementatiescenario's voor de politieregio's met betrekking tot het Politie Keurmerk Wonen; van onderzoek naar doorlooptijden van jeugdigen door de strafrechtketen tot onderzoek naar de behoeften van toekomstige gebruikers van een Geografisch Informatie Systeem bij een politieregio; van onderzoek naar daderprofielen van daders van autodiefstal tot onderzoek naar herhaald slachtofferschap bij woninginbraken; etc. etc.. Hierbij heeft hij zich gespecialiseerd in onderzoek en advies met betrekking tot (geautomatiseerde) registratiesystemen. In zijn huidige functie als Senior Onderzoeker heeft hij ook uitgebreide ervaring opgedaan met projectcoördinatie en projectmanagement.

mr. drs. Mark Rietveld

Mark Rietveld (1972) heeft psychologie en rechten gestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam. Hij studeerde cum laude af in de richtingen psychologische functieleer en strafrecht. Tijdens zijn studie heeft hij zich onder andere verdiept in penitentiair recht, forensische psychologie en -psychiatrie. Hij heeft zich naast zijn werk als onderzoeksmedewerker aan de UvA ook bezig gehouden met onderzoek naar de invloed van de persoon van de rechter op het juridisch oordeel, de invoering van minimumstraffen en de relatie tussen bekendheid met de woonplaats en angst voor criminaliteit. Mark werkt sinds 2000 als onderzoeker bij DSP. Hij specialiseert zich in onderzoek op het gebied van veiligheid en criminaliteitspreventie, zoals een aantal monitoren van verdachtenpopulaties en diverse veiligheidsrapportages. Hij heeft hiernaast geadviseerd over de juridische aspecten van de

inzet van verborgen camera's door de politie voor onderzoeksdoeleinden. Mark geeft ook geregeld advies over de mogelijkheden die de WBP biedt voor de verwerking van persoonsgegevens voor een aantal uiteenlopende projecten, bijvoorbeeld voor de registratie van 'oudkomers' voor diverse leerprojecten in Amersfoort tot de identificatie van risicojongeren binnen de gemeente Amsterdam.

drs. Willemijn Roorda

Willemijn Roorda (1977) is cum laude afgestudeerd als Psychologisch Methodoloog aan de Universiteit van Amsterdam. Tijdens haar studie heeft zij zich gespecialiseerd in kwantitatieve methoden binnen de psychologie. Met name raakte zij geboeid door de toepassing en ontwikkeling van formele modellen voor het beschrijven c.q. voorspellen van psychologische processen. Na haar studie heeft zij enige tijd onderzoek gedaan naar meetinvariantie gerelateerd aan het meten van intelligentie. Sinds begin 2004 is zij als junior onderzoeker werkzaam bij de DSP-groep binnen de sector Criminaliteit en Veiligheid. Binnen deze sector houdt zij zich bezig met diverse projecten, waaronder onderzoek naar veelplegers en onderzoeken naar de harde kern van jeugdige criminelen in diverse gemeenten.